

KULTURELT UTVIKLINGSPROGRAM

ÅRSRAPPORT

Vår ref.: 2014/15561

Prosjektnavn: Teateroppsetjinga "En kjærleg hilsen"

Tildelt beløp: mangler utbetaling på kr 100.000

1. Kva er utført i perioden?

Vi har skrevet manus bygd på historisk materiale og gjennomført 5 forestillinger i Borggården på Rosendal i forbindelse med 350 års jubileet for Slottet fra 1665. Det var 5 fulle hus med et publikum på i alt 1.350.

2. Status i høve målsetting:

Prosjektet ble gjennomført etter de planer som var lagt.

3. Eventuelle avvik i høve prosjektplan / budsjett:

Prosjektet hadde et budsjett på kr 1,085 mill. Hvorav kr 130.000 var undersuddsgaranti fra Den Weis Rosenkroneske stiftelse. Resultatet viser at stiftelsen måtte inn med kr 148.215. Dette er resultatet før utbetaling til TONO.

Se ellers vedlagt regnskap.

- årsak til avvik:

- konsekvensar for prosjektet:

- eventuelle korrigerande tiltak / endringar:
- Teknikken ble litt forenklet lyd og lysmessig i forhold til budsjettet pga avslag på søknad fra Fond utøvende kunstnere.

4. Andre merknadar:

PROSJEKTBEKRIVELSE – EN KJÆRLIG HILSEN

Denne ble fulgt opp og gjennomført.

Baroniet Rosendal er ikke bare et kulturhistorisk signifikant bygg med museum og galleri, men det har også gjennom de siste tjue årene etablert seg som et viktig visningssted for levende kulturuttrykk ved en rekke konserter og forestillinger i slottets borggård gjennom hele sommersesongen. I forbindelse med Baroniets 350 års- jubileum dette året ønsker vi å utvide denne virksomheten og forankre den i enda større grad til slottets egen historie. Ved å skape dette bestillingsverket vil vi kunne presentere en egen musikalsk familieforestilling som en fast del av det fylldige sommerprogrammet.

Kunstnerisk ansvarlig for prosjektet er Karina Opdal. Hun har gjennom brev, dagboknotater og annet arkivmateriale bygget opp et drama inspirert av virkelige hendelser på slottet i midten av 1800- tallet, med det formål å få levendegjort slottets arv og historie. Det historiske materialet er adaptert til et dramatisk og musikalsk scenedrama som skal fremføres i det autentiske miljøet i borggården i Baroniet Rosendal, i forbindelse med baroniets 350 års- jubileum.

Kontekst:

Baron Christian Hendrich Hoff-Rosencrone etterlater seg fem barn da han dør i 1837. Bare 13 år gammel må derfor hans eldste sønn, Marcus Gerhard tre inn i farens rolle. På tross av ung alder blir Marcus Gerhard en viktig ressurs både lokalt og nasjonalt med de visjoner han setter ut i livet. Avlsgården, Rosendal Almueskole og landskapsparken ved baroniet er noe av det som ble iverksatt av den unge mannen. Mye av arbeidet hans var forståelig nok sentrert rundt Rosendal, men Marcus Gerhards raushet og samfunnsengasjement strakk seg langt utover Rosendalbygden. Med stor lidenskap for kunst, og med tanker om hvilken verdi kunst kan ha for enkeltmennesket fikk han et nært forhold til den nasjonalromantiske kunstnereliten. I flere av de historiske dokumentene kommer det tydelig frem at Marcus Gerhards økonomiske bidrag har vært en forutsetning for flere av kunstnerens virke. Slik foregikk det en viktig ressursutveksling og symbiose som fikk positive konsekvenser både for baroniet og for utvikling av den norske kunstkatten slik vi kjenner den i dag.

Handling: Året er 1859, stedet er Baroniet Rosendal. Vi møter Marcus Gerhard i sitt arbeidsværelse en sen kveld. Han er pakket og klar etter å ha mottatt et brev fra Kong Carl XV i Stockholm der han har blitt tilbudt stillingen som kabinett- kammerherre. Kongen, som var på besøk på baroniet i 1956 ble veldig begeistret for den unge baronen og ønsker på det sterkeste at Marcus Gerhard skal ta imot tilbudet. Marcus Gerhard føler seg beåret over kongens ønske og bestemmer seg for å takke ja til tilbudet. Timene før avreise er preget av tanker og refleksjoner rundt valget. Gjennom flere ulike tilbakeblikk blir vi kjent med viktige faser i Marcus Gerhards sitt liv. Oppveksten med sine fire søsken, farens død, hans virke ved Baroniet, forholdet til sine kunstnervenner og sin store kjærlighet Kathinka. Er det riktig å forlate Baroniet og Rosendal? Med verdier som ble lagt til grunn i tidlig barndom følger vi Marcus Gerhard på en indre reise hvor han blir stilt ansikt til ansikt med alt det som har forment han til det han er i dag., det som virkelig betyr noe for ham.

Form og funksjon:

Dette nyskrevne dramaet er basert på episodisk struktur, der ulike tablåer knyttes sammen og sentrerer rundt Marcus Gerhard og hans dilemma. Med avreisedagen som ramme tar vi del i hans tilbakeblikk på episoder der Baroniets historie rulles opp. Forestillingen er på denne måten bygget opp av flere fiksjonslag der det veksles mellom scener fra handlingens nåtid og retrospektive tablå. Som anslag, og i klassisk "teatertrupp- tradisjon" møter vi de fem skuespillerne "som seg selv" der de etablerer en uformell kontakt med publikum. Her inngås også den kontrakten som gjør at skuespillerne kan gå ut og inn av ulike roller, situasjoner og musikalske bilder.

Med bruk av videoprojeksjon gis borggårdens murer nye romlige muligheter, med skyggelagte avbildninger fra brev, tegninger og enkle animasjoner som underbygger handlingen. Sammen med det musikalske får disse visuelle virkemidlene en viktig dramatisk funksjon, både som stemningsskaper men også som markør og tid og

rom. Sentralt i forestillingen står også Hoffmanns eventyr ”Det Fremmede Barnet”, som blir presentert i form av et ”spill i spillet” Eventyret fungerer dermed som et tredje fiksjonslag og en symbolsk parallell til handlingen.

Prosess og arbeidsmetode:

Som en del av skriveprosessen har kunstnerisk ansvarlig, Karina Opdal, gjennomført studier av det historiske materiale ved Baroniet Rosendal. I samråd med historiker har hun gjennomgått arkivmateriale som biografier, brev, dagboknotater og andre historiske dokumenter – som til sammen danner grunnlaget for forestillingens handling.

For kunstnerisk leder er det viktig at skuespillerne også har et godt kjennskap til de historiske rammene som forestillingen baseres på. Hun vil derfor gjennomføre workshops der skuespillerne vil bli presentert for det historiske materiale. På disse samlingene vil skuespillerne også bli involvert i manusbearbeidelsen gjennom inngående tekststudier.

Improvisasjon og lek står sentralt i forestillingen, og manuset er tilrettelagt for at skuespillerne i prøveperioden, sammen med kunstnerisk leder, skal kunne improvisere frem enkelte sekvenser. I tillegg er musikk en stor del av forestillingen, og siden skuespillerne selv skal stå for det musikalske uttrykket, vil prøveperioden også inneholde flere musikalske prøver – ledet av kunstnerisk leder.

Underkommunisert historie:

Et viktig aspekt ved dette prosjektet er ønsket om å sette søkelys på deler av historien til Baroniet Rosendal som har blitt underkommunisert tidligere. Fra 1987-1991 ble Lars Amund Vaage sitt teaterstykke ”Baronen” oppført i Baroniparken. Dette stykket fremmet et baronbegrep og en historiebeskrivelse som fokuserer på det skarpe skillet mellom baron og bygdefolk og på hvordan baronen regjerte i Rosendal med iskald hånd. Det er selvsagt ikke bare Vaage sitt teaterstykke som har bidratt til et slikt bilde av Baroniets historie, men det var likevel med på å underbygge et bilde av Baroniet Rosendal som har veid tyngst.

Et slikt fokus har med de senere tids forskning på historien til Baroniet Rosendal (gjort av jurist Jørn Øyrehaugen Sunde ved Universitetet i Bergen) blitt kraftig nyansert, da deler av historien til Rosendal viser seg å ha en helt annen beskrivelse av forholdet mellom ”baron og bygdefolk”. Dette kommer særlig til syne i møtet med familien Hoff-Rosencrone, som levde på Rosendal på midten av 1800-tallet. Denne familien lånte blant annet ut kapital til en lav rente til de som ville starte egne virksomheter i området. I tillegg delte de av kunnskapen sin, de fikk i gang en skole for gaverike ungdommer, og de ga økonomisk støtte til de av bygdas ungdommer som ønsket å studere for å nevne noe. Denne delen av historien til Baroniet Rosendal er noe av det som kommer frem i oppsetningen ”En kjærlig hilsen”.

Baroniet Rosendal har gjennom mange år arrangert seminarrekker og publisert kataloger som kommer med informasjon som har vært nyttig for å nyansere det bildet man har festet seg ved ved Baroniet Rosendals historie. Disse aspektene har fremdeles et stort behov for å komme frem i lyset og med en slik teateroppsetning ønsker vi å nå ut til enda flere tilhørere og tilskuere. Målet er selvsagt at våre tilhørere og tilskuere videre kan bli deltakere i en dialog som kan bidra til et mer nyansert bilde av en så unik del av Norges historie – fordi ingen historiefortelling fortener å fryses fast i et bestemt bilde.